

Sygn. akt IV Ca 380/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Małgorzata Szeromska (spr.)

Sędziowie SSO Waclaw Banasik

SSO Małgorzata Michalska

Protokolant sekr. sądowy Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 czerwca 2016 r. w P.

sprawy z wniosku **D. G. (1)**

z udziałem **U. J., J. G. (1), J. B., K. D., T. D., A. F., E. G., H. I., A. J. (1), E. J., M. J. (1), P. J., R. J., T. J. (1), T. J. (2), U. J., W. J., A. N., A. K., T. P., E. P., J. R., S. R., D. R., A. S. (1), A. S. (2), R. S., B. S., L. W., M. W., Z. Z.**

o zasiedzenie

na skutek apelacji uczestnika M. W.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 18 grudnia 2015 r.

sygn. akt I Ns 805/14

postanawia:

1. oddalić apelację;
2. oddalić wniosek D. G. (1) o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 380/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żyrardowie postanowieniem z 18 grudnia 2015 r. stwierdził, że:

1. J. i Z. małż. W. nabyli z dniem 31 grudnia 1975 r. na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej własność nieruchomości położonej w B., gm. J., o powierzchni 1,46 ha, stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...);
2. D. i E. małż. G. nabyli z dniem 22 maja 2015 r. na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej własność nieruchomości położonej w B., gm. J., o powierzchni 1,46 ha, stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...).

Istotne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia były następujące:

M. J. (2) był władającym niezabudowanej nieruchomości rolnej położonej w miejscowości B., gmina J., powiat (...), województwo (...), o powierzchni 1,46 ha, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...), nie mającej urządzonej

księgo wieczystej. W 1945 roku M. J. (2) przekazał Z. W., jako wyraz pomocy dla córki w nieformalny sposób działkę nr (...) położoną w B.. J. W. (1) wyszła za mąż w 1940r. za J. W. (2). Od czasu przekazania jej działki, uprawiała ją ze swoim mężem. Działka ta cały czas miała charakter rolny, została zabudowana. Małżonkowie W. sadzili tam ziemniaki i żyto, które później zbierali. W pracy pomagały im dzieci i wnuki oraz znajomi i sąsiedzi. Z zalesionej części działki pozyskiwali drewno. Małżonkowie W. opłacali również podatki, nikt nie zwracał się do nich o zwrot ziemi. W latach 60-tych i 70-tych działkę nr (...) uprawiał K. S. w zamian za podatki i plony na rzecz Z. i J. W. (2). M. J. (2) zmarł w dniu 25 września 1963r. Spadek po zmarłym na podstawie ustawy nabyły dzieci: W. J. B. J., A. J. (2), A. C. , S. J. , Z. W., E. B. oraz wnuki: E. K., A. J. (3) (syn W. i L.), przy czym wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne nabyły dzieci: W. J., B. J., A. J. (2), A. C. oraz Z. W. z domu J.. W 1974r. J. wiśniewski przeszedł zawał serca, a Z. W. złamała nogę. Wobec powyższego podjęli decyzję o wydzierżawieniu działki nr (...). Od tego czasu nie byli w stanie samodzielnie uprawiać ziemi. W tym czasie hodowali również trzodę chlewną i krowy. Podjęli decyzję o wydzierżawieniu ziemi M. i J. G. (2)-rodzicom wnioskodawcy. W tym samym roku zawali z nimi w formie pisemnej umowę dzierżawy. J. i Z. W. po zawarciu umowy spotykali się z jeszcze z M. i J. G. (2), aby ustalić dalszy los prawny działki nr (...). Małżonkowie G. planowali kupić ziemię od Z. i J. W. (2). Na ten cel pożyczili pieniądze od córki S. R. oraz sprzedawali zwierzęta. Po zawarciu umowy dzierżawy J. i M. G. uprawiali działkę nr (...) położoną w B.. Na jej części siali na niej zboże i owies, sadzili ziemniaki, opłacali podatki w okresie od 1974r. do 1980r. Część działki była zalesiona, rosły na niej również samosiejki drzew. Część ziemi nie była przez nich uprawia, ponieważ stanowiła teren podmokły. W związku z tym część zalesiona zwiększyła swój areal. W ewidencji gruntów J. G. (2) został ujawniony jako użytkownik. Ziemia była uprawiana przez J. G. (2) do 22 maja 1985r. Do tego czasu nikt nie zgłaszał względem niej żadnych roszczeń. W dniu 22 maja 1985r. małżonkowie G. przekazali należące do nich gospodarstwo rolne wraz z posiadaną działką nr (...) położoną w B. na rzecz syna D. G. (1) w zamian za rentę rolniczą. Przy czym działka nr (...) w B. została przekazana w drodze nieformalnej umowy, co do pozostałej części gospodarstwa została sporządzona umowa w formie aktu notarialnego. Od tego czasu wyłącznie D. G. (1) wraz z żoną E. G. zajmowali się wymienioną działką. Na części tak dotychczas , uprawiali żyto i owies, sadzili ziemniaki. Żona E. G. uczestniczyła w pracach polowych. Część działki jest porośnięta lasem- około 1/3. D. G. (1) pozyskiwał z lasu dla siebie drewno. Część działki- od strony drogi porosły samosiejki olchy i brzozy. Około 5 lat temu D. G. (1) przy pomocy ciągnika odnowił rów melioracyjny znajdujący się na działce i w związku tym wyciął pas samosiejek. Około 8-10 lat temu wykonał odwodnienie. Od działki nr (...) w okresie od 2001 do 2008 opłacał podatki. Decyzje podatkowe były wystawiane na rzecz D. G. (1), który został oznaczony jako właściciel władający (skrót ww). J. W. (2) zmarł w dniu 1 listopada 2004r., zaś Z. W. zmarła w dniu 2005r. Nikt z wymienionych, ani nikt inny nie zgłaszał pretensji względem działki nr (...). J. G. (2) zmarł w dniu 2 lutego 1996r. , M. G. 25 kwietnia 2012r.

W ocenie Sądu Rejonowego charakter posiadania przez J. i Z. W. należało określić mianem posiadania samoistnego. Przy uwzględnieniu 30-letniego terminu zasiedzenia, przewidzianego w art.712 Kodeksu N., zasiedzenie nastąpiło więc w 1975r. Jako datę dzienną, z braku innych danych, Sąd oznaczył dzień 31 grudnia. Odmienna ocena dotyczyła natomiast charakteru posiadania M. i J. G. (2), których doliczenia okresu posiadania do swojego okresu posiadania domagał się wnioskodawca, bowiem posiadanie M. i J. G. (2) miało charakter zależny. W 1974r. zawarli z małżonkami W. umowę dzierżawy i nic nie wskazywało na to, aby ta podstawa posiadania miał ulec jakiegokolwiek zmianie. Inny charakter miało natomiast posiadanie D. G. (2). Faktem jest, że w dniu 22 maja 1985r. małżonkowie G. przy okazji zawarcia z synem D. G. (1) umowy o przeniesienie gospodarstwa rolnego w zamian za rentę, przekazali mu w oparciu o nieformalną umowę również posiadanie nieruchomości położonej w miejscowości B.. Oczywiście rozporządzenie to należało uznać co najmniej za bezskuteczne, bowiem małżonkowie G. nie byli właścicielami działki nr (...). Niemniej jednak w ten sposób faktycznie doszło nie tylko do zmiany posiadacza ale i również zmiany samego charakteru posiadania. W związku z tym, że D. G. (1) nabył sporną nieruchomość bez przewidzianej prawem formy aktu notarialnego, a ponadto od osób niebędących jej właścicielami, posiadanie wnioskodawcy należało określić jako posiadanie w złej wierze. Dla stwierdzenia zasiedzenia konieczny był upływ 30-letniego okresu, który nastąpił w toku sprawy w dniu 22 maja 2015r. W dacie przypadającej na koniec okresu zasiedzenia wnioskodawca pozostawał w związku małżeńskim z uczestniczką E. G., a pomiędzy małżonkami nie doszło do zniesienia wspólności majątkowej. Zatem należało stwierdzić zasiedzenie na rzecz wnioskodawcy i jego żony na prawa małżeńskiej wspólności ustawowej.

Apelację od tego orzeczenia złożył uczestnik M. W., zaskarżając rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia i zarzucając:

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 348 kodeksu cywilnego, art. 172 § 1 oraz § 2 kodeksu cywilnego w związku z art. 698 § 1 kodeksu cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i bezpodstawne uznanie, że na podstawie nieformalnego przekazania posiadania nieruchomości w dniu 22 maja 1985 roku D. G. (1) nabył od swoich rodziców M. i J. G. (2) posiadanie samoistne Nieruchomości, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tych przepisów powinno prowadzić do wniosku, że D. G. (1) nie mógł nabyć posiadania samoistnego nieruchomości na tej podstawie z uwagi na okoliczność, że M. i J. G. byli posiadaczami zależnymi Nieruchomości (dzierżawcami) i zgodnie z zasadą *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*, nie mogli przenieść na rzecz D. G. (1) posiadania samoistnego, a jedynie posiadanie zależne i tym samym D. i E. G. nie nabyli własności nieruchomości w dniu 22 maja 2015 roku;
2. Naruszenie przepisów prawa materialnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 350 kodeksu cywilnego w związku z art. 172 § 1 oraz § 2 kodeksu cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i bezpodstawne uznanie, że na podstawie nieformalnego przekazania posiadania nieruchomości w dniu 22 maja 1985 roku D. G. (1) nabył od swoich rodziców M. i J. G. (2) posiadanie samoistne nieruchomości, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tych przepisów powinno prowadzić do wniosku, że gdy rzecz (nieruchomość) znajduje się w posiadaniu zależnym lub dzierżeniu osoby trzeciej do przeniesienia posiadania samoistnego może dojść jedynie na podstawie zawarcia umowy pomiędzy posiadaczem samoistnym (w danej sprawie J. i Z. W.) z nowym posiadaczem i tym samym D. i E. G. nie nabyli własności nieruchomości w dniu 22 maja 2015 roku z uwagi na brak wejścia w posiadanie samoistne przez D. G. (1);
3. Naruszenie przepisów prawa materialnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 123 § 1 punkt 1) kodeksu cywilnego i art. 124 § 2 kodeksu cywilnego w związku z art. 172 § 1 oraz § 2 i art. 175 kodeksu cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i bezpodstawne stwierdzenie, że D. i E. G. nabyli własność nieruchomości w drodze zasiedzenia z upływem 30 letniego terminu zasiedzenia, który upłynął w toku sprawy w dniu 22 maja 2015 roku, podczas gdy prawidłowe zastosowanie wskazanych przepisów powinno prowadzić do wniosku, że 30 - letni okres zasiedzenia uległ przerwaniu wskutek zgłoszenia przez pełnomocnika uczestników T. P., J. B. i M. W. konkurencyjnego wniosku o zasiedzenie w niniejszej sprawie pismem z dnia 08 marca 2012 roku (doręczony do tutejszego Sądu 19 marca 2012 roku) i tym samym D. i E. G. nie nabyli własności nieruchomości w dniu 22 maja 2015 roku;
4. Naruszenie przepisów prawa materialnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 123 § 1 punkt 1) kodeksu cywilnego i art. 124 § 2 kodeksu cywilnego w związku z art. 172 § 1 oraz § 2 i art. 175 kodeksu cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i bezpodstawne stwierdzenie, że D. i E. G. nabyli własność nieruchomości w drodze zasiedzenia z upływem 30 letniego okresu zasiedzenia, który upłynął w toku sprawy w dniu 22 maja 2015 roku, podczas gdy prawidłowe zastosowanie wskazanych przepisów powinno prowadzić do wniosku, że 30 — letni okres zasiedzenia uległ przerwaniu wskutek złożenie do Sądu Rejonowego w Żyrardowie wniosku (przez uczestników T. P., M. W., J. B.) o stwierdzenie nabycia spadku po J. i Z. W. obejmującego nieruchomość tj. nieruchomość rolną położoną w miejscowości B., gmina J., wpisanej do ewidencji gruntów w obrębie numer (...) pod numerem (...) o powierzchni 1,45 ha, który wniosek zostały złożony 17 listopada 2014 roku do tutejszego Sądu, a postępowanie toczyło się pod sygnaturą I Ns 925/14, i tym samym D. i E. G. nie nabyli własności nieruchomości w dniu 22 maja 2015 roku;
5. Naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 213 § 1 w związku z art. 227 i art. 228 § 1 oraz § 2 kodeksu postępowania cywilnego poprzez brak uwzględnienia przez Sąd istotnej dla sprawy okoliczności znanej Sądowi z urzędu (tzw. notorii sądowej) tj. okoliczności, że 30 - letni okres zasiedzenia na rzecz D. i E. G. uległ przerwaniu wskutek złożenia do Sądu Rejonowego w Żyrardowie wniosku (przez uczestników T. P., M. W., J. B.) o stwierdzenie nabycia spadku po J. i Z. W. obejmującego nieruchomość tj. nieruchomość rolną położoną w miejscowości B., gmina J., wpisanej do ewidencji gruntów w obrębie numer 3 pod numerem 95 o powierzchni 1,45 ha, który wniosek zostały złożony 17 listopada 2014 roku do tutejszego Sądu, a postępowanie toczyło się pod sygnaturą I Ns 925/14; które to naruszenie miało wpływ na wynik sprawy i nieprawidłowe zastosowanie przepisów

prawa materialnego tj. art. 123 § 1 punkt 1) kodeksu cywilnego i art. 124 § 2 kodeksu cywilnego w związku z art. 172 § 1 oraz § 2 i art. 175 kodeksu cywilnego;

6. Naruszenie przepisów prawa materialnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 123 § 1 punkt 1) kodeksu cywilnego i art. 124 § 2 kodeksu cywilnego w związku z art. 172 § 1 oraz § 2 i art. 175 kodeksu cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i bezpodstawne stwierdzenie, że D. i E. G. nabyli własność Nieruchomości w drodze zasiedzenia z upływem 30 letniego okresu zasiedzenia, który upłynął w toku sprawy w dniu 22 maja 2015 roku, podczas gdy prawidłowe zastosowanie wskazanych przepisów powinno prowadzić do wniosku, że 30 - letni okres zasiedzenia uległ przerwaniu wskutek złożenia do Sądu Rejonowego w Żyrardowie wniosku (przez uczestnika W. J.) o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. (3) obejmującego Nieruchomość tj. nieruchomość rolną położoną w miejscowości B., gmina J., wpisanej do ewidencji gruntów w obrębie numer (...) pod numerem (...) o powierzchni 1,45 ha, który wniosek z dnia 03 marca 2012 roku został złożony do tegoż Sądu w dniu 07 marca 2012 roku, a postępowanie toczyło się pod sygnaturą I Ns 88/14, i tym samym D. i E. G. nie nabyli własności (...) w dniu 22 maja 2015 roku;

7. Naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 213 § 1 kodeksu postępowania cywilnego w związku z art. 227 i art. 228 § 1 oraz § 2 kodeksu postępowania cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i brak uwzględnienia przez Sąd I istotnej dla sprawy okoliczności znanej Sądowi z urzędu (tzw. notorii sądowej) tj. okoliczności, że 30 - letni okres zasiedzenia na rzecz D. i E. G. uległ przerwaniu wskutek złożenia do Sądu Rejonowego w Żyrardowie wniosku (przez uczestnika W. J.) o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. (3) obejmującego nieruchomość tj. nieruchomość rolną położoną w miejscowości B., gmina J., wpisanej do ewidencji gruntów w obrębie numer (...) pod numerem (...) o powierzchni 1,45 ha, który to wniosek z dnia 03 marca 2012 roku został złożony do tegoż Sądu w dniu 07 marca 2012 roku, a postępowanie toczyło się pod sygnaturą I Ns 88/14, które to naruszenie miało wpływ na wynik sprawy i nieprawidłowe zastosowanie przepisów prawa materialnego tj. art. 123 § 1 punkt 1) kodeksu cywilnego i art. 124 § 2 kodeksu cywilnego w związku z art. 172 § 1 oraz § 2 i art. 175 kodeksu cywilnego;

8. Naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 677 § 1 w związku z art. 610 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez bezpodstawne zastosowanie i błędne stwierdzenie z urzędu nabycia własności nieruchomości tj. nieruchomości rolnej położonej w miejscowości B., gmina J., wpisanej do, ewidencji gruntów w obrębie numer (...) pod numerem (...) o powierzchni 1,45 ha przez zasiedzenie na rzecz osoby, która o to nie wnosiła tj. na rzecz E. G., podczas gdy prawidłowe działanie Sądu powinny prowadzić do wniosku, że wskazane przepisy nie mogą mieć zastosowania w danej sprawie, a Sąd nie może z urzędu stwierdzić nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie na rzecz osoby, która o to nie wnosiła;

9. Naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które ma wpływ na wynik sprawy tj. art. 321 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez nieprawidłowe zastosowanie i stwierdzenie z urzędu nabycia własności nieruchomości tj. nieruchomości rolnej położonej w miejscowości B., gmina J., wpisanej do ewidencji gruntów w obrębie numer (...) pod numerem (...) o powierzchni 1,45 ha przez zasiedzenie na rzecz osoby, która o to nie wnosiła tj. na rzecz E. G., podczas gdy prawidłowe zastosowanie tego przepisu powinno prowadzić do wniosku, że Sąd nie może z urzędu stwierdzić nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie na rzecz osoby, która o to nie wnosiła z uwagi na fakt, że takie działanie będzie prowadzić do orzeczenia ponad żądanie stron postępowania.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie 2 i oddalenie wniosku w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest niezasadna, a jej zarzuty chybione. Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i uznaje je za własne, ustaleń tych nie dotyczą zarzuty apelacji. Sąd Okręgowy podziela także dokonaną przez Sąd I instancji ocenę dowodów.

Postanowienie zostało zaskarżone tylko w zakresie punktu 2, tj. co do nabycia przez zasiedzenie własności przez D. i E. małż. G.. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 uprawomocniło się i Sąd Okręgowy jest nim związany, zatem jedynie na

marginesie stwierdzić należy, że na skutek wejścia w życie ustawy z 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (tzw. ustawa uwłaszczeniowa), przy tak ustalonym stanie faktycznym, J. i Z. małż. W. stali się z mocy samego prawa właścicielami przedmiotowej nieruchomości z dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. z dniem 4 listopada 1971 r. Data tego nabycia wyprzedza datę nabycia własności przez zasiedzenie stwierdzoną przez Sąd Rejonowy w punkcie 1 postanowienia, jednakże okoliczność ta nie ma wpływu na rozstrzygnięcie kwestii zasiedzenia nieruchomości przez małż. G..

Odnosząc się do zasadniczej kwestii spornej w niniejszej sprawie, a mianowicie charakteru posiadania nieruchomości przez małż. G., trafnie Sąd Rejonowy uznał, że posiadanie to miało charakter samoistny. Rodzice D. M. i J. małż. G. byli posiadaczami zależnymi jako dzierżawcy tej nieruchomości. Przekazując swoje gospodarstwo rolne następcy przekazali jednocześnie posiadanie przedmiotowej nieruchomości. Nie ma podstaw do przyjęcia, że wnioskodawca wstąpił w miejsce swoich rodziców do umowy dzierżawy, bowiem na skutek wyzbycia się posiadania nieruchomości przez M. i J. małż. G. umowa dzierżawy wygasła. Stosownie do art. 694 k.c. do umowy dzierżawy stosuje się odpowiednio przepisy o najmie. Żaden z przepisów kodeksu cywilnego dotyczących najmu nie przewiduje wstąpienia innej osoby w stosunek najmu, wyjątkiem jest najem lokalu w razie śmierci dotychczasowego najemcy (art. 691 k.c.). Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że D. G. (1) wstąpił w stosunek dzierżawy w miejsce swoich rodziców. Niewątpliwie natomiast objął nieruchomość w posiadanie, od tego momentu należy ocenić to posiadanie jako samoistne. Posiadanie jest stanem faktycznym, więc nie ma do niego zastosowania podnoszona w apelacji zasada, że nikt nie może przenieść na drugą osobę więcej praw, niż sam posiada (*nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*), „przenosi” się bowiem stan faktyczny, a nie prawo. Nadto, istnieje domniemanie posiadania samoistnego, wynikające z przepisu art. 339 k.c. Domniemanie to zwalnia posiadacza od konieczności prowadzenia dowodów na okoliczność samoistności posiadania, posiadacz musi jedynie udowodnić fakt władania rzeczą (co było w sprawie niesporne). Faktyczne władztwo charakteryzujące posiadanie samoistne wchodzi w grę wówczas, gdy określona osoba znajduje się w sytuacji, która pozwala jej na korzystanie z rzeczy, i to w taki sposób, jakby miała do niej prawo własności (postanowienie SN z 1 kwietnia 2011 r., III CSK 184/2010, LexisNexis nr 2806485, OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 24). To na apelującym spoczywał ciężar obalenia domniemania z art. 339 k.c. i udowodnienia niesamoistności posiadania wnioskodawcy, czemu nie sprostał.

Nie ma podstaw do uznania, że nastąpiło przerwanie biegu zasiedzenia. Skarżący wywodzi to z faktu, że uczestnicy złożyli wniosek o stwierdzenie zasiedzenia przedmiotowej nieruchomości na rzecz J. i Z. małż. W.. W ocenie Sądu fakt złożenia takiego wniosku nie spowodował przerwania biegu zasiedzenia na rzecz małż. G., bowiem okres posiadania nieruchomości przez małż. W., prowadzący do zasiedzenia (czy też – jak wskazano wyżej – do nabycia własności na podstawie ustawy uwłaszczeniowej) skończył się wcześniej, aniżeli rozpoczął się bieg zasiedzenia nieruchomości przez małż. G., zaś te okresy posiadania nie „zachodzą” na siebie. Nie przerywają zasiedzenia zarzuty podnoszone przez przeciwnika wniosku o zasiedzenie, gdyż są tylko obroną w sprawie, a nie czynnością, o której mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c.

Nie ma także podstaw do przyjęcia, że wszczęcie postępowań o stwierdzenie nabycia spadku po spadkobiercach J. i Z. W. mogło spowodować przerwę biegu zasiedzenia. Zgodnie z jednolitym orzecznictwem Sądu Najwyższego czynnością procesową (art. 123 § 1 pkt 1), przerywającą bieg zasiedzenia, jest tylko takie działanie, które jest skierowane przeciwko posiadaczowi i jest akcją zaczepną bezpośrednio zmierzającą do pozbawienia go posiadania, np. wystąpienie z powództwem windykacyjnym czy wnioskiem o dział spadku, obejmującego daną nieruchomość, jeżeli jej posiadacz jest uczestnikiem działu. Przerywa zasiedzenie tylko taka czynność przed sądem, która została przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, wniosek o stwierdzenie nabycia spadku taką bezpośrednią czynnością nie jest.

Nie ulega wątpliwości, że zarówno D. G. (1) jak i jego żona E. G. posiadali wspólnie przedmiotową nieruchomość przez okres prowadzący do jej zasiedzenia. Własność nieruchomości nabyta przez jednego z współmałżonków w drodze zasiedzenia wchodzi w skład majątkowej wspólności ustawowej wówczas, gdy bieg terminu zasiedzenia zakończył się w czasie trwania wspólności ustawowej. Stwierdzenie zasiedzenia na rzecz obojga małżonków, a nie jedynie na rzecz wnioskodawcy nie jest wyjściem „ponad żądanie”, w sytuacji, gdy oboje biorą udział w postępowaniu jako

uczestnicy postępowania. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 23 listopada 2012 r. w sprawie I CSK 257/12 stwierdził: Nieruchomość nabyta w trakcie trwania wspólności ustawowej staje się składnikiem majątku wspólnego małżonków także w sytuacji, w której jej posiadaczem samoistnym był tylko jeden z małżonków i to zarówno wtedy, gdy okres jego posiadania prowadzącego do zasiedzenia mieścił się w czasie trwania wspólności ustawowej, jak wówczas, gdy przewidziany w art. 172 k.c. bieg terminu wymaganego do zasiedzenia rozpoczął się przed powstaniem wspólności, ale zakończył w czasie jej trwania.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji, uznał, że nie ma ona uzasadnionych podstaw i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd oddalił wniosek D. G. (1) o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, albowiem, aczkolwiek w sprawie zachodzi sprzeczność interesów przewidziana w art. 520 § 3 k.p.c., to jednak nie wydaje się słuszne obciążanie obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania byłego właściciela nieruchomości, który własność tę właśnie utracił na rzecz osoby, która nieodpłatnie własność tę nabyła.

Małgorzata Szeromska Waclaw Banasik Małgorzata Michalska